

Lageloonsectoren

Fernando Pauwels

Tom Vandenbrande

Franci Laondelle

08-12-2005

LAGELOONSECTOREN

1. Wie zijn ze en waar werken ze?

In welke sectoren worden de laagste lonen uitbetaald? Binnen welke paritaire comités wordt het minst verdiend? Hoe zit het met de leeftijdsverdeling binnen deze paritaire comités? Vinden we binnen deze paritaire comités een verschil terug tussen de lonen betaald aan mannen en vrouwen?

Voor we op zoek gaan naar het antwoord op deze vragen, geven we kort aan waarom we geopteerd hebben om het paritaire comité te gebruiken als sectorindeling.

2. Paritaire comités en paritaire subcomités

In de *paritaire comités* zetelen een gelijk aantal vertegenwoordigers van werkgevers- en werknemersorganisaties, onder het voorzitterschap van personen die bevoegd zijn inzake sociale aangelegenheden en die een onafhankelijke positie innemen ten opzichte van de belangen van het comité.

De bedoeling van de paritaire comités is om de ondernemingen met aanverwante activiteiten te groeperen en regelgeving uit te werken die aangepast is aan de arbeidsvoorwaarden.

De *paritaire subcomités* zijn onderafdelingen van de bestaande paritaire comités die een territoriale bevoegdheid hebben en/of gericht zijn op een specifieke bedrijfssector. Bij de oprichting van die subcomités wordt bepaald of ze al dan niet autonomie genieten. De collectieve overeenkomsten die gesloten worden in de autonome paritaire subcomités dienen niet te worden goedgekeurd door het paritair comité.

De opdrachten van de paritaire comités en subcomités zijn in hoofdzaak het sluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten, het voorkomen of bijleggen van sociale conflicten, het adviseren van de Regering, de Nationale Arbeidsraad of de

Centrale Raad voor het Bedrijfsleven, en het uitvoeren van elke taak die hen door een wet is toevertrouwd (<http://meta.fgov.be>; 08/12/2005).

In België ligt het zwaartepunt van het sociaal overleg in de privé sector, zeker wat het loonoverleg betreft, bij de paritaire comités. Deze organen hebben de touwtjes in handen wat het loonoverleg betreft. Zij kunnen het loonoverleg beïnvloeden en sturen. Vandaar dat het interessant is om het paritaire comité als insteek te hanteren om te kijken naar de laagste lonen.

3. Welke lonen?

In het Loonwijzer databestand zijn we op zoek gegaan naar de laagste gemiddelde bruto uurlonen. We gebruiken de berekende bruto-uurlonen, omdat we daarmee de dag, week en maandlonen op een gelijke noemer kunnen brengen. Bij de berekening van de bruto-uurlonen hebben we rekening gehouden met het opgegeven brutoloon en de periode waarop dit loon betrekking heeft om te komen tot een zo goed mogelijk gestandaardiseerd bruto uurloon. Dat laat toe om de verschillende lonen met elkaar te vergelijken.

Het is verder van belang erop te wijzen dat we het in deze bijdrage hebben over de effectief uitbetaalde lonen. Deze lonen lopen niet noodzakelijk gelijk met wat er in CAO's is afgesloten.

4. Laagste lonen per paritair comité

Voor de analyses weerhouden we enkel paritaire comités met meer dan 25 respondenten. In totaal hebben we 28 paritaire comités¹ weerhouden met meer dan 25 respondenten². Voor 4501 (45,7%) van de 9848 respondenten die de vragenlijst hebben ingevuld, kunnen we een bruto uurloon berekenen per paritaire comité (Loonwijzer ontlading 4).

De vier laagste gemiddelde bruto uurlonen vinden we terug in de paritaire comités 302 (Hotelbedrijf), 312 (warenhuizen), 311 (grote kleinhandelszaken) en 120 (textielnijverheid en breiwerk).

---

¹ Het gaat hier om paritair comité nr. 111, 112, 116, 118, 120, 124, 130, 140, 149, 152, 200, 207, 209, 218, 220, 226, 305 (305.00, 305.01, 305.02), 306, 307, 310, 311, 312, 319 (319.00, 319.01), 326, 329, 330, 331 en een categorie overige.

²

Tabel .1 Paritaire comités met de laagste gemiddelde effectieve bruto-uurlonen

Paritair comiténummer	Paritaire comité naam	Gemiddeld bruto uurloon in euro	Standaardafwijking	Aantal respondenten ³
302	Hotelbedrijf	13,5	8,7	34
312	Warenhuizen	13,9	5,8	37
311	Grote kleinhandelszaken	14,3	7,1	35
120	Textielnijverheid en breiwerk	14,5	6,1	28

Bron: Loonwijzer data, ontlading 4

De laagste lonen vinden we terug in sectoren waar traditioneel veel vrouwen aanwezig zijn. We moeten echter vaststellen dat bij onze respondenten niet het geval is. Mannen maken in elk van deze vier sectoren, zo zullen we zien, de helft of meer van de populatie uit.

Het bruto-uurloon is misschien niet zo veelzeggend. Daarom vertalen we de uurlonen even naar maandlonen. Een gemiddeld bruto-uurloon van €13,5 komt neer op een gemiddeld bruto maandloon van €2.155. Een gemiddeld bruto uurloon van €15,8 komt overeen met een gemiddeld bruto maandloon van €2.586. Deze lonen liggen nog ver boven het gewaarborgd minimuminkomen van werknemers van minstens 21 jaar dat ligt op €1.234,2 bruto per maand (<http://www.groeps.be>, 08/12/2005).

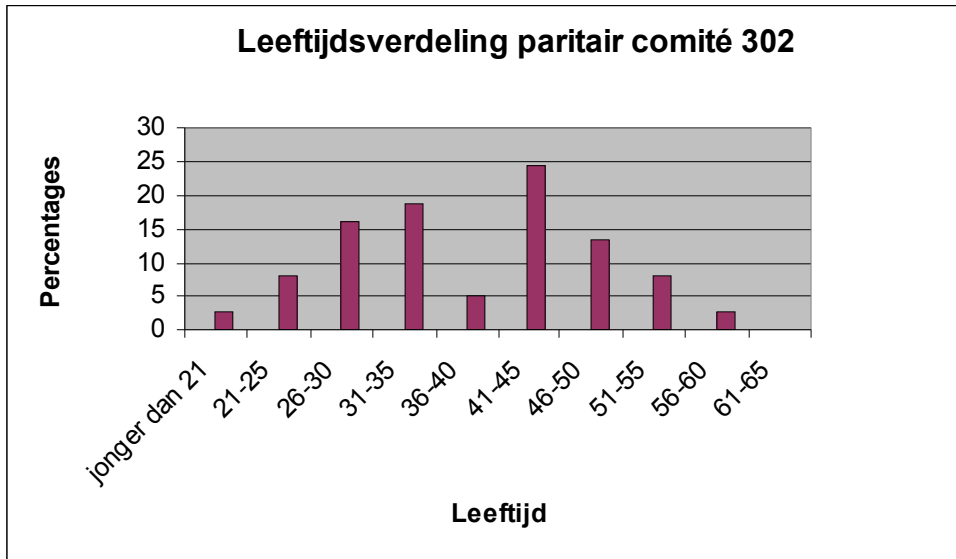
In wat volgt bespreken we deze vier paritaire comités meer in detail. Een aantal vragen willen we graag beantwoord zien. Hoe ziet de leeftijdsverdeling er uit binnen deze paritaire comités? Verdienen mannen significant meer dan vrouwen? Vinden we een verschil tussen de gerapporteerde lonen en de minimumlonen zoals ze in het paritaire comité zijn vastgelegd?

4.1 PC 302 van het hotelbedrijf

Dit paritaire comité is bevoegd voor het sociaal overleg tussen de werknemers en werkgevers van de hotels, restaurants en cafés.

Wat de leeftijdsverdeling binnen dit paritaire comité betreft, valt op dat deze vrij goed de normaalverdeling benadert.

³ We willen erop wijzen dat de aantallen in deze groepen niet zo hoog zijn. Vandaar dat we voorzichtig moeten zijn met het trekken van generaliserende conclusies op basis van het cijfermateriaal.

Bron: Loonwijzer data, ontlading 4

Figuur .1 Leeftijdverdeling van respondenten in PC 302 in percentages

Enkel de groep van de 36-40 jarigen springt er duidelijk tussenuit. Deze groep is procentueel gezien duidelijk ondervertegenwoordigd.

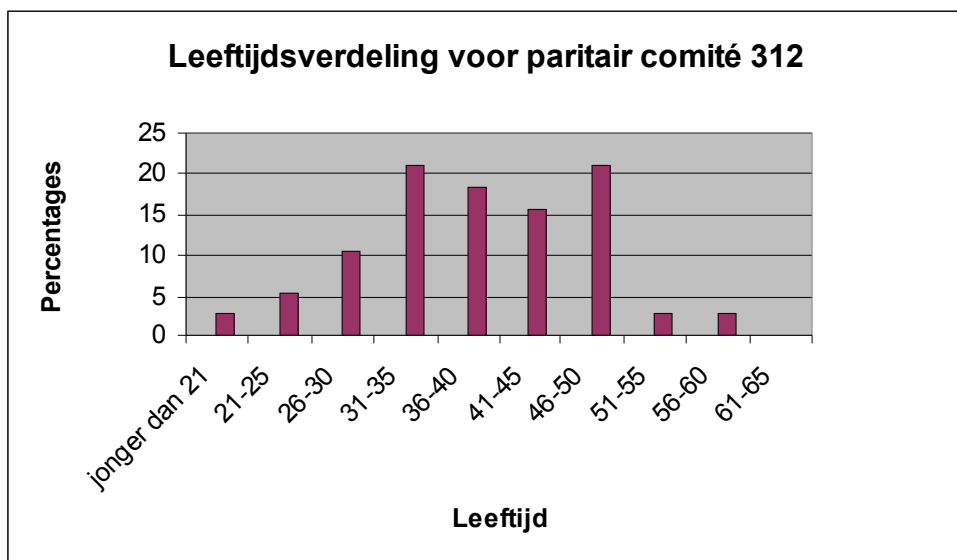
De meerderheid van de werknemers onder het PC van het hotelbedrijf is van het mannelijke geslacht. Ongeveer 65% van de respondenten zijn mannen. Het gemiddelde bruto uurloon voor vrouwen (€10,8) blijkt statistisch niet significant te verschillen van het gemiddelde brutoloon voor mannen (€14,9) ($F=1,683$, $p=0,204$).

We hebben hierboven al vastgesteld dat het gemiddelde bruto maandloon €2.155 bedraagt. Iemand van 21 jaar behoort binnen het paritair comité 302 minstens €1.556,56 te verdienen (www.groeps.be, 08/12/2005). Het gemiddelde bruto-maandloon ligt hoog boven deze absolute ondergrens.

4.2 PC 312 voor warenhuizen

Dit paritaire comité is bevoegd voor de ondernemingen waar *ten minste* drie verschillende handelstakken worden geëxploiteerd. Tevens moet het arbeiders- en bediendenpersoneel met een bestendige sterkte van ten minste vijftig personen vertegenwoordigd zijn in de onderneming. In dit paritair comité vinden we de grootwarenhuizen zoals Carrefour, Delhaize, etc. terug.

Als we naar de leeftijdverdeling binnen dit paritaire comité kijken, valt een vrij evenwichtige spreiding van de leeftijd op, met een sterkere concentratie in de middenmoot.

Bron: Loonwijzer data, ontlading 4

Figuur .2 Leeftijdsverdeling van respondenten in PC 312 in percentages

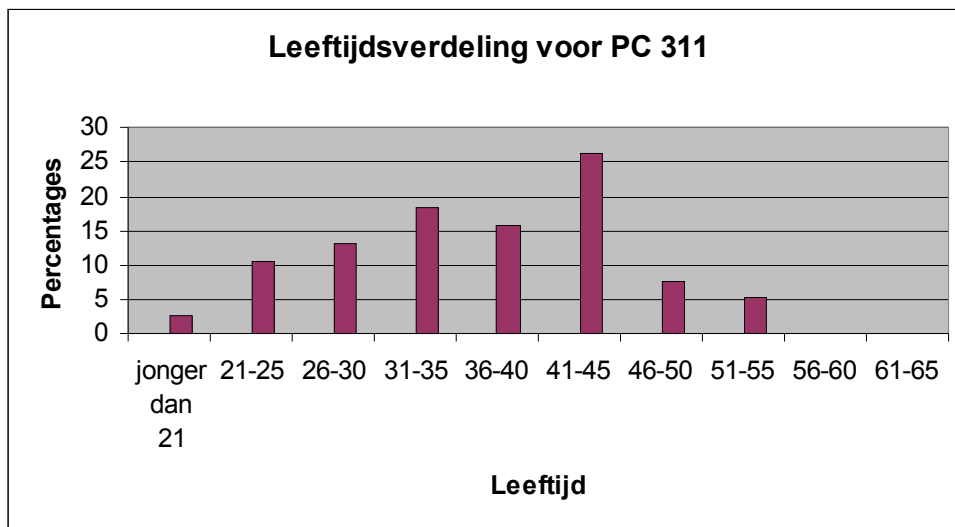
In dit paritaire comité is 51,3% van het mannelijke geslacht. Hier hebben mannen wel een statistisch significant hoger bruto uurloon dan vrouwen ($F= 4,5$; $p=0,041$). Waar een man gemiddeld €15,7 bruto per uur verdient, wordt een vrouw gemiddeld €11,9 uitbetaald.

Het gemiddelde bruto maandloon in dit paritaire comité ligt op €2011, terwijl het bruto minimumloon voor een 21-jarige zonder ervaring ligt op €1.318,25. Ook hier blijft het gemiddelde bruto maandloon duidelijk boven het wettelijke minimumloon (www.groepe.be, 08/12/2005).

4.3 PC 311 voor grote kleinhandelszaken

Het paritaire comité voor de grote kleinhandelszaken is bevoegd voor de ondernemingen waar gewoonlijk *minder* dan drie onderscheiden handelstakken worden geëxploiteerd. Tevens moet het arbeiders- en bediendenpersoneel met een bestendige sterkte van ten minste vijftig personen tewerkgesteld zijn binnen de onderneming. Onder dit paritair comité valt de kruidenier op de hoek, of de speelgoedwinkel in de winkelstraat.

De leeftijdsverdeling binnen dit paritaire comité is zo goed als normaal verdeeld. Als we de leeftijdsverdeling van dit paritair comité vergelijken met zijn evenknie voor de warenhuizen, valt op dat de groep van 41 tot 45-jarigen hier sterker vertegenwoordigd is.

Bron: Loonwijzer data, ontlading 4

Figuur .3 Leeftijdsverdeling van respondenten in PC 311 in percentages

Ook zijn in dit paritaire comité de respondenten vrijwel gelijk verdeeld over de beide geslachten. Ongeveer 49% van de respondenten is van het mannelijke geslacht.

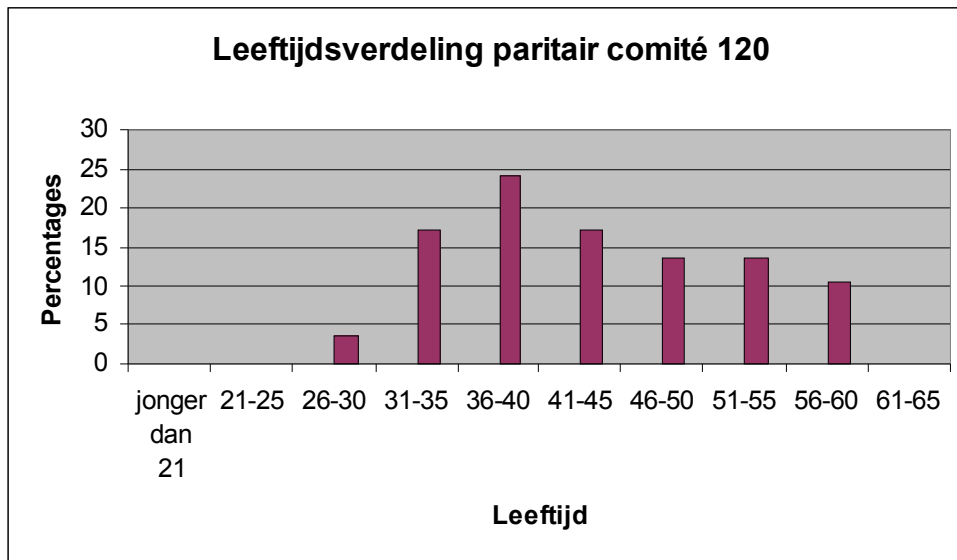
Het gemiddelde uurloon ligt binnen dit paritair comité iets hoger dan in het paritaire comité 311. Vrouwen verdienen gemiddeld €12,3 bruto per uur. Mannen verdienen €4,3 bruto per uur meer dan vrouwen. Toch blijven deze verschillen statistisch niet significant te zijn ($F=3,20$; $p=0,081$). We kunnen er dus niet vanuit gaan dat de €4,3 verschil tussen de bruto uurlonen van mannen en vrouwen een werkelijk verschil is.

Met minimumloon voor 21-jarige arbeiders met 0 jaren anciënniteit ligt binnen dit paritaire comité op €9,3005 bruto/maand. Ook hier ligt het gemiddelde bruto uurloon duidelijk hoger dan overeengekomen minimum (www.groeps.be, 08/12/2005).

4.4 PC 120 voor textielnijverheid en breiwerk

Dit paritaire comité is bevoegd voor de loonsonderhandelingen tussen werkgevers en werknemers uit de textielnijverheid. Voor een meer gedetailleerde beschrijving van dit paritaire comité verwijzen we u door naar de Loonwijzerwebsite (www.loonwijzer.be).

Wat de leeftijdsverdeling betreft, benadert deze vrij goed de normaalverdeling. We merken wel op dat het aandeel van jonge werknemers binnen dit paritaire comité erg klein is.

Bron: Loonwijzer data, ontlading 4

Figuur .4 Leeftijdsverdeling van respondenten in PC 120 in percentages

Opmerkelijk is dat binnen dit paritaire comité meer mannen werkzaam zijn dan vrouwen. Ongeveer 60,7% van de werknemers zijn mannen.

Zij verdienen ook duidelijk meer dan vrouwen. Binnen dit paritair comité verdient een man gemiddeld €16,4 bruto per uur. Dat is gemiddeld €4,9 meer dan zijn vrouwelijke collega. Deze loonsverschillen blijken statistisch significant te zijn ($F=4,934$; $p=0,035$).

Het minimum bruto uurloon binnen dit paritaire comité ligt met €8,9260 voor breigoed en onderhoud en algemene diensten breigoed en met €9,2936 voor textiel en onderhoud en algemene diensten textiel duidelijk onder het gemiddelde bruto uurloon.

5. Conclusie

De laagste lonen worden uitbetaald in de paritaire comités van het hotelbedrijf, warenhuis, grote kleinhandelszaken en textielnijverheid en breiwerk hebben de laagste brutolonen. Het is opmerkelijk dat in al deze paritaire comités vrouwen (al dan niet statistisch significant) duidelijk minder verdienen dan mannen.